

Ny Miljøavtale om NOx 2018 -2025 – endringer ift. tidligere avtaler

Mye av innholdet i ny avtale er det samme som i tilsvarende avtaler for perioden 2008-2017. De fem hovedområdene under beskriver de vesentligste endringene. Avtalen gir i korthet fritak for NOx-avgift mot at næringslivet oppfyller et miljømål om reduserte NOx-utslipp.

Dette innebærer et avgiftsfritak på ca. 2 mrd. kr årlig for de berørte næringene. Det vises til avtaleteksten for ytterligere detaljer.

Forpliktelsen som næringslivet påtar seg er formulert som et kollektivt NOx-utslippstak for de omfattede utslippskildene. Tidligere var forpliktelsen en årlig NOx-reduksjon, etter en summering av NOx-tiltak på kilder. Med en tak-modell kan aktivitetsnivået påvirke NOx-utslippet. Det vil si at ved redusert aktivitet i forhold til referanseår (2015) er behovet for NOx-reduserende tiltak mindre og vice versa.

Tak-modellen innebærer også at virksomhetene kan spille på et større spekter av NOx-reduserende tiltak enn tidligere for å nå NOx-målene (f.eks. operasjonelle tiltak).

- Utslippstak sum 2018 og 2019: 202 510 tonn
- Utslippstak sum 2020 og 2021: 192 510 tonn
- Utslippstak sum 2022 og 2023: 182 510 tonn
- Utslippstak sum 2024 og 2025: 172 510 tonn

De nåværende utslippstakene er etablert uten at Norges utslippsmål for NOx i 2030 under EUs takdirektiv er kjent. Dette målet forventes å komme på plass i løpet av 2018. Utslippstaket i avtalen kan reforhandles i tråd med Norges 2030-mål for NOx.

Sanksjon kan oppstå hvis forpliktelsen ikke blir møtt. Ved overskridelse av utslippstaket for en toårs-periode vil det kunne oppstå betalingsplikt for den enkelte virksomhet til Skatteetaten for den mengde NOx-utslipp som er rapportert i den aktuelle to-årsperioden. Dette er ikke nytt, men nivået for overskridelse og beregning av omfang på sanksjon er forskjellig fra tidligere.

Sanksjon oppstår dersom rapporterte NOx-utslipp overskrider utslippstaket med mer enn 3%. Bufferen før sanksjon oppstår er betydelig høyere enn tidligere og kompenserer i stor grad for risiko knyttet til brå aktivitetsøkninger med tilhørende økte NOx-utslipp.

Innbetalingsssatsen som legges til grunn for betalingsplikten er $15 \cdot X \cdot Y$, der X er % overskridelse av taket og Y er den fiskale avgiftssatsen. Innbetalinger til NOx-fondet kommer ikke til fratrukk. Dette har vært tilfelle tidligere. Sanksjonen kan uansett ikke overskride betaling med full fiskal avgift.

Oppsummert oppleves risiko for sanksjon tilnærmet som tidligere, men sannsynligheten for sanksjon er redusert og konsekvensen økt.

Ikke-avgiftspliktige NOx-utslipp fra landbasert prosessindustri er inkludert i utslippene omfattet av avtalen og utslippstaket. Det vil være innbetalingsssats null for slike utslipp, men prosessindustrien kan motta støtte til utslippsreduserende tiltak. De ikke-avgiftspliktige NOx-utslippene fra landbasert industri utgjør ca. 15% av utslippene som omfattes av avtalen. Disse utslippene er med i avtalen da de forventes å kunne bidra til utslippsreduksjoner som øvrige næringer kan dra fordel av.

Reforhandling av avtalen kan kreves av både KLD og næringsorganisasjonene fra og med 01.01.2020. Her er gjensidigheten og tidspunkt nytt. Tidligere var det kun myndighetene som hadde reforhandlingsmulighet.

Oppsigelse av avtalen kan iverksettes av begge parter dersom reforhandlinger ikke lykkes. I tillegg har myndighetene en ensidig mulighet for oppsigelse dersom NOx-utslippene blir overskredet med 5% av utslippstaket. Da vil det være så store sanksjoner at oppsigelse antagelig også er i næringsorganisasjonenes interesse.

Innbetalingssetser til NOx-fondet er regulert i den forstand at forskjellen mellom høy sats (i 2017 (11 kr/kg NOx for olje- og gassnæringen) og lav sats (4 kr/kg NOx for øvrige næringer) skal reduseres. Dette er nytt og innebærer at NOx-fondets inntekter i større grad må finansieres av øvrige næringer (enn olje- og gassvirksomheten), uten at graden av utligningen er kvantifisert. Det må NOx-fondets styre ta stilling til. Nye innbetalingssetser for 2018 er 6 kr/kg for lav sats og 12 kr/kg for høy sats.